

Płciowość ludzka w kontekście miłości. Przesłanie moralne Kościoła, red. Janusz Nagórny, Marian Pokrywka, Lublin: Wydawnictwo KUL 2005, ss. 350.

Nie ma wątpliwości, że problematyka miłości, małżeństwa i rodziny zajmuje dziś ważne miejsce w moralnym nauczaniu Kościoła. W tym kontekście jako istotny problem jawi się kwestia ludzkiej cielesności i płciowości. Wiele zagadnień, które wpisują się w tę tematykę, budzi dziś kontrowersje. Nauka Kościoła wynikająca

z interpretacji szóstego przykazania Dekalogu nierzadko jest traktowana jako niezgodna z duchem czasu, a więc ostatecznie nieaktualna. Zobowiązania moralne proponowane przez katolickich moralistów niejednokrotnie są na tej samej podstawie ośmieszane i w konsekwencji uznawane za nieobowiązujące.

Zarówno owa rzekoma kontrowersyjność, jak i radykalne odrzucanie obowiązującości zasad etycznych dotyczących cielesności, a zwłaszcza płciowości, często biorą się nie z braku odpowiedniej wiedzy – szczególnie fundamentalnej tu wiedzy antropologicznej – ale z niezrozumienia albo niedostrzeżenia wagi tego niewątpliwie trudnego problemu. Dlatego tak ważne jest właściwe jego uchwycenie. Wydaje się, że omawiana tu książka może być pomocna w zrozumieniu tych kwestii.

Płciowość ludzka w kontekście miłości. Przestanie moralne Kościoła stanowi pokłosie mającego taki sam tytuł sympozjum naukowego zorganizowanego w grudniu 2004 r. przez Instytut Teologii Moralnej KUL. Nie oznacza to jednak, że teksty zawarte w książce są zapisem referatów wygłoszonych podczas obrad. Lubelskie spotkanie stało się bowiem jedynie kanwą dla naukowych dociekań, których rezultat – w postaci dwunastu artykułów – złożył się na omawianą tu publikację.

Problematyka książki, chociaż oscyluje wokół jednego konkretnego tematu, którym są moralne normy dotyczące ludzkiej płciowości, to jednak jest dość rozległa. Poczynając bowiem od ukazania sensu cielesności i płciowości z perspektywy chrześcijańskiego personalizmu zbudowanego na integralnej antropologii teologicznej – poprzez problemy wychowania i dojrzewania do właściwego przeżywania płciowości oraz przez ukazanie właściwego spojrzenia na stosunki pozamałżeńskie, autoerotyzm, homoseksualizm, pornografię, dewiacje seksualne, antykoncepcję, nudyzm i naturyzm – dochodzi do omówienia wady głównej nieczystości. Swoistym dopełnieniem tych refleksji są dwa artykuły, które niejako „wyłamują się” z podanego wyżej kanonu, chociaż niewątpliwie umiejscawiają się w nurcie głównego tematu. Pierwszy z nich omawia historię małżeństwa chrześcijańskiego (kształtowanie się poglądów, prawa i rytów liturgicznych) od czasów Ojców Kościoła do Soboru Watykańskiego II. Drugi zaś skupia się na homoseksualizmie, wskazując sens i możliwości „uzdrowienia” z niego.

Redaktorzy książki i autorzy poszczególnych artykułów są związani ze środowiskiem naukowym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Większość stanowią pracownicy Instytutu Teologii Moralnej, m.in. ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny – dyrektor ITM, kierownik Katedry Teologii Moralnej Ogólnej, przewodniczący Sekcji Opolskich Teologów Moralistów; bp dr hab. Józef Wróbel SCJ, prof. KUL – kierownik Katedry Teologii Życia, biskup diecezjalny Diecezji Helsińskiej (Finlandia); dr hab. Andrzej Derdziuk OFM Cap, prof. KUL – kierownik Katedry Historii Teologii Moralnej, prodziekan Wydziału Teologii KUL, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Braci Mniejszych Kapucynów Prowincji Warszawskiej; ks. dr hab. Krzysztof Jeżyna, prof. KUL – kierownik Katedry Teologii Moralnej Szczegółowej; dr hab. Jerzy Gocko SDB, prof. KUL – Kierownik Katedry Teologii Moralnej Społecznej; ks. dr Marian Pokrywka – adiunkt Katedry Teologii Moralnej Ekumenicznej; dr Piotr H. Kieniewicz MIC – adiunkt Katedry Teologii Życia; ks. dr Tadeusz Zadykiewicz – adiunkt Katedry Teologii Moralnej Ogólnej. Pozostałe osoby nie są zatrudnione w ITM: dr Dorota Kornas-Biela – wykładowca, pracownik

Katedry Pedagogiki Specjalnej w Instytucie Pedagogiki KUL; mgr Katarzyna Dawiec – doktorantka w ITM; mgr Emilia Jasińska – absolwentka Nauk o Rodzinie na Wydziale Teologii KUL.

Zamierzeniem twórców publikacji było to, aby stała się ona „pewnego rodzaju kompendium z zakresu tego działu teologii moralnej, który poświęcony jest problematyce ludzkiej płciowości” (s. 14). Lektura książki pozwala stwierdzić, że cel ten można uznać za osiągnięty. Warto więc polecić ją przede wszystkim moralistom oraz studentom teologii i nauk o rodzinie, ale też wszystkim tym, którzy poszukują aktualnej i pewnej nauki na ten temat. Może ona bowiem stanowić nie tylko zebranie, ale dla wielu ludzi także pomoc w uzupełnieniu potrzebnej wiedzy oraz w zrozumieniu sensu nakazów i zakazów, do których w tym kontekście wzywa Kościół katolicki i bazująca na Jego nauczaniu teologia moralna. Wydaje się, że prezentowana książka może być przydatna dla nauczycieli i uczniów – jako pomoc w lekcjach przygotowania do życia w rodzinie.

*Michał Wyrostkiewicz
Instytut Teologii Pastoralnej KUL*